

У короткій історії новітнього утвердження української державності суспільні процеси відбуваються з маятниковим ефектом – на зміну національно-одержимому піднесенню, приходить нігілістично-збайдужіле заціпеніння. Відтак, за справедливим оптимізмом від раптово здобутої й майже стовідсотково всенародно легітимізованої незалежності настав період постсоветської кучмівської стагнації, а демократичну помаранчеву переможну ейфорію за якісь два роки «регіонального правління» було кардинально заглушено zdegradованим та зденаціоналізованим неосталінським реваншизмом. Незмінною, щоправда, упродовж усього цього часу залишається шовіністично-агресивна інтервенція по-хижацькому невтомного «руського мира» на соціально-культурні та духовно-релігійні материки політично ще слабоімунітетної незалежної України.

Роздратування маленьких лідерів великої північно-східної керованої демократії від непоступливої зовнішньої політики й нечувано сміливої дипломатії (нахабно відважувались проводити міждержавні перемовини із залученням перекладача) попереднього українського уряду змінилося довгоочікуваними братніми обіймами з новообраною президентською владою, яка, сп'янівши від такого швидкого й неочікуваного реваншу, влаштувала своїм неситим сусідам атракціон нечуваної щедрості – продовжила на чверть століття незаконне перебування на власній території окупаційного флоту, майже щомісячно частувала й обдаровувала у своїх храмових святинях кагебешного очільника московського православ'я, зняла заборону на в'їзд до нашої держави відвертим україножерам та затулінським зайдам, по-рабськи мовчки проковтнула закриття українських бібліотек і заборону діяльності українських культурно-освітніх товариств та – що найважливіше! – посадила у міністерське крісло керівника освіти і науки, молоді та спорту України найвідданішого «дядька отечества чужого», цинічного і відвертого українофоба Табачника.

Так, принаймні з часів Хмельниччини, формуються наші зовнішні стосунки із закастеним російським «темним царством», яке, за влучним спостереженням Івана Франка, ще з XVII століття почало «абсорбувати всі ліпші українські сили для себе, щоби при їх допомозі зі старої, закастенилої полуазіатської держави перемінитись в державу військово-бюрократичну з європейськими формами. Ся переміна своєю чергою довела до змосковщення всіх вищих станів южноруської суспільності, котрі й далі, в XVIII і XIX віках, допомагають не тільки до піддержування сили, величі, а то й деспотичного характеру Росії, але не менше того допомагають до витворення і піддвиження російської літератури і науки». Як це не прикро, але змосковщені вищі стани нашого суспільства навіть у незалежній Україні XXI століття продовжують служити міцним фундаментом для північного деспотизму і як правдиві перевертні «помагають москалеві господарювати» (Т.Шевченко).

Як показав дворічний досвід, найбільшого інвестиційного ефекту для нинішніх московських імпершівіністичних стратегій досягнуто від проекту «Табачник – міністр». Адже у васалітетному політичному організмі Януковича почали проявлятися ознаки євроінтеграційної інфекції, економічний, нібито чітко контрольований і запрограмований на галузеве злиття великих промислових потоків, курс Азарова несміло оминає відкриті фарватери Митного союзу, а проросійська істерія зазомбованих колесніченків поки що ніяк не перекинеться на всю парламентську більшість, аби законодавчо розгерметизувати приватизаційний мораторій щодо роздержавлення ГТС. І лише «дешевий клоун та казнокрад», чи то пак «рожевий фламінго», чемно й неухильно сповняє покладену на нього великодержавну місію, дивуючи інколи навіть своїх господарів несподіваною вигадливістю та ініціативністю.

Сповняючи чиновницькі заповіти своїх ідейних батьків та попередників, – Уварова і Валуєва – цей неоцинічний покруч з личиною псевдоінтелектуала обрав мішенями для своєї антиукраїнської канонади найсвятіші для кожного свідомого українця духовні сфери – державну мову і національну історію. Вже у перші дні свого урядування він зліквідував державний іспит з української мови (за професійним спрямуванням) для бакалаврів та вступний іспит з цієї ж дисципліни для аспірантів. Одночасно доручив своїм поплічникам переписати шкільні програми з української літератури та історії України, викинувши звідти високомистецькі літературні твори про голодомор, звитяжні сторінки стрілецької та упівської героїки, замінивши поетичні шедеври шістдесятництва російськомовною віршованою продукцією. Забілюючи літописні скрижалі національної історії та вилучаючи портрети правдивих українських державних мужів Романа Шухевича та Степана Бандери з багатющої історико-духовної галереї, Табачник водночас не забував й про свій казнокрадський інстинкт, невтомно поглинаючи видавничі «відкати» від багатотисячних тиражів новоспечених, національно кастрованих підручників. А коли бракувало й цього, то преміював себе кількамільйонними гонорарами за трихвилинні російськомовні ролики, що ганьблять, а не популяризують, вищу освіту в Україні. Згодом, у звиклий для нього шулерсько-махінаційний спосіб взявся до затвердження концепцій мовної та літературної освіти, безцеремонно маніпулюючи нормами суспільної свідомості та підступно використовуючи чесні імена академічних філологів. Зрозуміло, що така всебічно закроєна стратегічна операція на антиукраїнському плацдармі потребує також відповідної когорти вірнопідданих і єдинокровних соратників. У підсумку – парламентський комітет з питань освіти і науки очолив кум міністра, а державну інспекцію навчальних закладів (потужний каральний орган у першу для ректорів) – похресник міністра – юний та енергійний.

Чи можна когось здивувати такою антидержавною поведінкою особи на державній посаді міністра? У цивілізованих, демократичних країнах – усіх, в притлумленій цинічною безкарністю модерного хама Україні – одиниць. Проте дивує не так Табачникове шкідництво, як громадський резонанс та інституційна реакція на нього. (Напрошується Шевченкове: «А на громаду хоч наплюй, Вона – капуста головата») Кілька стихійно організованих студентських маніфестацій із залученням вертепно-театральних чи інтермедійних ефектів, фрагментарні прояви індивідуально-показового спротиву, що так і не доріс до букетного скандалу, окремі ректорсько-міністерські протистояння, кволі спроби опозиції прийняти парламентське звернення до Президента з вимогою відставки

міністра, поодинокі виступи української інтелігенції у пресі та більш частотні в Інтернет-мережі.

Та особливою парадоксальністю відзначаються Президентсько-Прем'єрські та парламентські рефлексії й оцінки Табачникових діянь. Усвідомлюючи хитку суспільну репутацію міністра, обидва лідери виконавчої влади при кожній зручній нагоді роздають Табачникові «несметне количество» останніх китайських попереджень, залишаючись задоволеними своєю фальшивою безкомпромісністю та насамперед оглуплюючи нас з вами. З іншого боку, розширенню повноважень Табачника як міністра, яке не без благословення всевладного Януковича одностайно ухвалював Кабінет Міністрів на своїх засіданнях, може позаздрити навіть Президент (принаймні, всю повноту президентської влади мав і Леонід Кучма, а підім'яти під себе ВАК України і всі вищі навчальні заклади, крім відомчих МНС та МВС України, зумів лише нинішній освітянський лідер). І як тут не повірити авторитетним міркуванням Дмитра Павличка про те, що Янукович боїться Табачника, який в ієрархії ФСБ стоїть щаблем вище. Слухняно поводить себе і парламентська більшість, вкотре послідовно блокуючи заборону закриття шкіл з українською мовою викладання, якої (заборони) так не хочеться головному ліквідаторові загальноосвітніх установ (у 2011 році їх закрито 740). Відчуваючи цілковиту безкарність з боку влади та абсолютну беспорядність опозиції і використовуючи нові функціональні можливості, Табачник ініціює нав'язливу русифікацію дитячих садочків та розв'язує руки російськомовним чиновникам, які уперто не хочуть вчити державної мови. Згодом, без особливого шуму відкриває невичерпні резервуари для русифікації української науки – у нових інструкціях, що регулюють проведення наукових досліджень та присудження вчених звань і ступенів знято вимогу написання дисертаційних робіт державною мовою! І це на 21-му році незалежності України.

Здавалося б, що кремлівські гонорари відпрацьовані з надлишком. Та ні. Втративши абсолютний контроль на власними українофобськими апетитами, з неприхованим ритуалістичним цинізмом саме напередодні відзначення Міжнародного дня захисту рідної мови міністр ініціює чергову реорганізацію навчальних програм українських школярів з метою зменшення годин на викладання української мови, української літератури, української історії. Ці ініціативи супроводжуються єхидним взоруванням на західноєвропейські середньоосвітні установи, де вивчаються дві іноземні мови. Крім того, вивільнені години планується виділити для викладання інформатики (може тоді в урядових установах працюватимуть такі програмісти, що не дозволять заблокувати сайти глави держави та силових структур і відомств). Скорочення годин на вивчення державної мови суперечить 10 статті Конституції України, а отже може кваліфікуватися як державний злочин. Таким чином, своєю злочинною ініціативністю Табачник кинув виклик всьому свідомому українству. Вимагаючи скоротити уроки української мови та історії України в школі, він оголосив відкриту війну з українським майбуттям, він поставив усіх нас перед іспитом на національно-державну зрілість. У цій ситуації, ми перебуваємо на останньому рубежі нашої національної гідності і честі, за яким провалля, неспокутний сором перед «славними прадідами великими» і справедливі прокляття від «ненарождених» ще наших нащадків. Свого часу, виступаючи на засіданні Верховної Ради України з приводу необхідності ухвалення закону «Про мови» вже далекого жовтня 1988 року, Олесь Гончар щиросердно сказав: «Признаюсь: боляче захищати, обстоювати

те, що мало бути samozрозумілим». Минуло майже чверть століття, а свої національні завдання ми не посунули ані на йоту уперед. І нам, нині сущим, боляче. Та пора переходити від лінії оборони, яку у нас вже звикло тримають мертві (за Ліною Костенко) до лінії потужної національної атаки. І коли міністр хоче змінити навчальні плани школярам, змінімо їх таким чином, щоби максимально збільшити уроки української мови та літератури й уроки історії України. Діймо рішуче із правдивою державотворчою наснагою та чітким усвідомленням ще одного Гончарового заповіту: «мова й історія – це ж єдине ціле, один кровообіг, тож і відроджувати їх маємо водночас. Маємо відродити в наших сучасних українцях і українках генетичну пам'ять, почуття гордості, маємо і до збайдужілих їхніх душ торкнутися запашистим Євшан-зіллям рідного слова!»

Ярослав Гарасим, доктор філологічних наук, м.Львів [Український погляд](#)